DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)
den 28 maj 1998 *

I mål C-3/97,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Court of Appeal — Criminal Division, London, att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga brottmålet mot

John Charles Goodwin,

Edward Thomas Unstead,

angående tolkningen av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28),

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna D. A. O. Edward och P. Jann (referent),

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

* Rättegångsspråk: engelska.

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Goodwin och Unstead, genom Alan Newman, QC, och Peter Guest, barrister, med fullmakt från Audrey Oxford, solicitor, vad avser Unstead,

— Förenade kungarikets regering, genom John E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, i egenskap av ombud, biträdd av Stephen Richards och Mark Hoskins, barristers,

— Greklands regering, genom biträdande juridiske rådgivaren Fokion Georgakopoulos, statens rättsliga råd, och biträdande utrikesministerns särskilda rådgivare Anna Rokofyllou, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Hélène Michard och Barry-Doherty, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 15 januari 1998 av: Goodwin och Unstead, företrädda av Alan Newman och Peter Guest, Förenade kungarikets regering, företrädd av John E. Collins, biträdd av Kenneth Parker, QC, och Mark Hoskins, Greklands regering, företrädd av Fokion Georgakopoulos och Anna Rokofyllou, samt kommissionen, företrädd av Barry Doherty,

och efter att den 12 mars 1998 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Court of Appeal — Criminal Division, London, har genom beslut av den 24 december 1996, som inkom till domstolens kansli den 9 januari 1997, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget ställt en fråga om tolkningen av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28, nedan kallat sjätte direktivet).

2 Denna fråga har uppkommit i ett brottmål mot John Charles Goodwin och Edward Thomas Unstead, vilka anklagas för att på ett bedrägligt sätt ha underlåtit att betala mervärdesskatt på försäljning av varumärkesförfalskade parfymer.

3 Av handlingarna i målet framgår att Goodwin anklagas för att ha köpt och därefter vidareförsålt varumärkesförfalskade parfymer utan att vara registrerad för mervärdesskatt. Unstead anklagas å sin sida för att ha deltagit i tillverkning, produktion, distribution och försäljning av varumärkesförfalskade parfymer inom ett företag som han drev tillsammans med andra personer, vilket inte heller det var registrerat för mervärdesskatt.

4 Inner London Crown Court, som handlade målet i första instans, ansåg att sjätte direktivet inte utgjorde hinder för uppbörd av mervärdesskatt på tillverkning, produktion, distribution och försäljning av varumärkesförfalskade parfymer och fann Goodwin och Unstead skyldiga till brott mot section 72 (1) och (8) i Value Added Tax Act 1994.

5 De tilltalade överklagade domen till Court of Appeal och gjorde bland annat gällande att gemenskapsrätten utgjorde hinder för uppbörd av mervärdesskatt i ett fall som deras.

6 Court of Appeal ansåg att mervärdesskatt enligt gemenskapsrätten skall utgå i fall då varumärkesförfalskade parfymer levereras mot vederlag. Den var emellertid inte helt säker på sin sak och beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen för förhandsavgörande:

"Omfattas leverans av varumärkesförfalskade parfymer av tillämpningsområdet för rådets direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter (sjätte direktivet)?"

7 Den hänskjutande domstolen vill genom sin fråga i huvudsak få veta huruvida artikel 2 i sjätte direktivet skall tolkas så, att leverans av varumärkesförfalskade parfymer är underkastad mervärdesskatt.

8 I denna bestämmelse föreskrivs följande:

"Mervärde[s]skatt skall betalas för

1. leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster som sker mot vederlag inom landets territorium av en skattskyldig person i denna egenskap,

2. införsel av varor."

9 Inledningsvis skall det anmärkas att sjätte direktivet, vilket syftar till en omfattande harmonisering på mervärdesskattens område, enligt fast rättspraxis grundas på principen om skatteneutralitet. Vad gäller uppbörd av mervärdesskatt utgör denna princip hinder för en generell åtskillnad mellan lagliga och olagliga transaktioner, med undantag för fall där, på grund av vissa varors särdrag, all konkurrens mellan en laglig ekonomisk sektor och en olaglig sektor är utesluten (se bland annat dom av den 2 augusti 1993 i mål C-111/92, Lange, REG 1993, s. I-4677, punkt 16).

10 Goodwin och Unstead har, med hänvisning till dom av den 28 februari 1984 i mål 294/82, Einberger (REG 1984, s. 1177; svensk specialutgåva, volym 7), av den 5 juli 1988 i mål 269/86, Mol (REG 1988, s. 3627), och mål 289/86, Happy Family (REG 1988, s. 3655), samt av den 6 december 1990 i mål C-343/89, Witzemann (REG 1990, s. I-4477), gjort gällande att eftersom det inte finns någon laglig marknad för varumärkesförfalskade parfymer omfattas förevarande fall av detta undantag. Enligt deras mening är i Förenade kungariket ett avtal om försäljning av varumärkesförfalskade parfymer inte bara ogiltigt på grund av att det är olagligt, utan ett sådant avtal skulle dessutom kränka ett antal immateriella rättigheter. Omsättning av sådana parfymer skulle för övrigt påverka den gemensamma marknaden avsevärt, eftersom handel med varumärkesförfalskade parfymer, till skillnad från narkotikahandel, aldrig är tillåten.

11 I domarna i de ovannämnda målen Einberger, Mol och Happy Family förklarade domstolen att olaglig import av narkotika till gemenskapen eller olaglig leverans av produkter av samma art mot vederlag inom en medlemsstat inte ger upphov till skatteskuld vad beträffar omsättningsskatt, eftersom dessa produkter inte omfattas av den av de behöriga myndigheterna strängt övervakade handeln för medicinska och vetenskapliga ändamål. I domen i det ovannämnda målet Witzemann fann domstolen i punkt 20 att dess slutsatser avseende olaglig import av narkotika a fortiori var tillämpliga på införsel av förfalskade pengar.

12 I dessa fyra domar har domstolen anmärkt att olaglig införsel eller leverans av sådana varor som var i fråga i dessa mål, vilka definitionsmässigt utan undantag skall hållas utanför gemenskapens ekonomi och handel, och som endast kan ge upphov till straffrättsliga åtgärder, inte omfattas av bestämmelserna i sjätte direk-

tivet (domarna i de ovannämnda målen Einberger, punkterna 19 och 20, Mol, punkt 15, Happy Family, punkt 17, och Witzemann, punkt 19). Denna rättspraxis avser således vissa produkter som på grund av sina särdrag inte kan saluföras i handeln eller integreras i ekonomin.

13 Så är emellertid inte fallet med de varor som berörs av målet vid den nationella domstolen. Såsom den grekiska och den brittiska regeringen samt kommissionen har understrukit handlar det här inte om varor vars försäljning är förbjuden redan på grund av varornas art eller särdrag.

14 Generaladvokaten har med rätta, i punkt 22 i sitt förslag till avgörande, anmärkt att, även om transaktioner med varumärkesförfalskade produkter kränker immateriella rättigheter, det förbud som härav följer inte är knutet till produkternas art eller grundläggande särdrag utan till omständigheten att tredje personers rättigheter kränks. Även kommissionen har i sitt yttrande anfört att det förbud som följer av kränkningar av immateriella rättigheter är villkorat och inte ett absolut förbud, såsom det förbud som gäller för narkotika och förfalskade pengar. Det förbud som gäller för dessa varumärkesförfalskade produkter på grund av kränkningar av immateriella rättigheter räcker således inte för att handel med sådana produkter skall falla utanför sjätte direktivets tillämpningsområde.

15 För övrigt kan man, vilket kommissionen även har påpekat, inte utesluta att det i ett fall som det som är i fråga vid den nationella domstolen kan uppstå konkurrens mellan varumärkesförfalskade produkter och produkter som omsätts lagligen, i den mån det finns en laglig marknad för parfymer som just påverkas av de varumärkesförfalskade produkterna. Av detta följer att dessa produkter, till skillnad från narkotika och förfalskade pengar, inte kan anses uteslutna från gemenskapens ekonomi.

16 Frågan skall således besvaras så, att artikel 2 i sjätte direktivet skall tolkas på så sätt att leverans av varumärkesförfalskade parfymer är underkastad mervärdesskatt.

Rättegångskostnader

17 De kostnader som har förorsakats den grekiska och den brittiska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

— angående den fråga som genom dom av den 24 december 1996 har ställts av Court of Appeal — Criminal Division, London — följande dom:

Artikel 2 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund skall tolkas så att leverans av varumärkesförfalskade parfymer är underkastad mervärdesskatt.

Wathelet Edward Jann

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 maj 1998.

R. Grass M. Wathelet

Justitiesekreterare Ordförande på första avdelningen